

ძალაშია 18/01/99 - დან

შ ე თ ა ნ ხ მ ე ბ ა

საქართველოს მთავრობასა და სომხეთის რესპუბლიკის მთავრობას შორის ინვესტიციების წახალისებისა და ურთიერთდაცვის შესახებ

საქართველოს მთავრობა და სომხეთის რესპუბლიკის მთავრობა, შემდგომში "მხარეებად" წოდებულნი,

სურთ რა ორივე სახელმწიფოს ურთიერსარგებლიანობისათვის ხანგრძლივი ეკონომიკური თანამშროლობის გაძლიერება,

განზრახული აქვთ რა, ერთი მხარის ტერიტორიაზე მეორე მხარის ინვესტიციებისათვის ხელსაყრელი პირობების შექმნა და შენარჩუნება, აღიარებენ რა, რომ ამ შეთანხმების თანახმად ინვესტიციებისათვის ხელის შეწყობა და ურთიერთდაცვა, სტიმულს მისცემს ამ სფეროში საქმიან ინიციატივას, შეთანხმდნენ შემდეგზე:

მუხლი 1 განმარტებები

ამ შეთანხმების მიზნებისათვის:

1. ტერმინი "ინვესტიცია" მოიცავს აქტივების ნებისმიერ სახეს, რომელიც ინვესტირებულია ეკონომიკური საქმიანობისათვის ერთი მხარის ინვესტიციების მიერ მეორე მხარის ტერიტორიაზე. ამ უკანასკნელის მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად და მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება:

a) უძრავ და მოძრავ ქონებას (შენობები, ნაგებობები, მოწყობილობები და სხვა მაგერიალური ღირებულებები) და მასთან დაკავშირებულ ქონებრივ უფლებას, მათ შორის იპოთეკურ, საგირაო უფლებას და მსგავს უფლებებს;

b) აქციებს, ფასიან ქაღალდებს, სასესხო ვალდებულებებს, რეინვესტირებულ შემოსავლებს, მიზნობრივ საბანკო და ფინანსურ შენაგანებს, რომლებიც დაკავშირებულია ინვესტიციების განხორციელებასთან;

c) ფულადი ან სხვა ნებისმიერი სახის მოთხოვნების უფლებებს, რომლებსაც გააჩნიათ ფინანსური მნიშვნელობა;

d) ინტელექტუალური საკუთრების უფლებებს საავტორო უფლებების ჩათვლით, სავაჭრო ნიშნებს, პატენტებს, სამრეწველო ნიმუშებს, გექნოლოგიურ პროცესებს, ნოუ-ჰაუსს, კომერციულ საიდუმლოებებს, საფირმო დასახელებებსა და გუდვილს, რომლებიც დაკავშირებულია ინვესტიციებთან;

e) კანონმდებლობის შესაბამის ლიცენზიებსა და ნებართვებს ბუნებრივი რესურსების დაზვერვის, მოპოვების, გადამუშავებისა და ექსპლუატაციის კონცესიების ჩათვლით.

ფორმის ნებისმიერი ცვლილება, რომელშიც ინვესტირებულია აქტივები, არ მოახდენს გავლენას მათ ხასიათზე, როგორც ინვესტიციებზე.

2. ტერმინი "ინვესტორი" ნიშნავს:

a) ნებისმიერ ფიზიკურ პირს, რომელსაც გააჩნია მოქალაქეობა, ან მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი ნებისმიერ მხარეში, მისი კანონმდებლობის შესაბამისად.

b) ნებისმიერ იურიდიულ პირს, რომელიც შექმნილია თითოეული მხარის მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად და ახორციელებს ინვესტიციებს მეორე მხარის ტერიტორიაზე.

3. ტერმინი "შემოსავლები" ნიშნავს ფულად თანხებს, რომლებიც მიღებულია როგორც მოგება ინვესტიციების შედეგად და მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება, პროცენტებს, კაპიტალის ნამატს, დივიდენდებს, როიალთს და გადასახადს მომსახურებაზე.

4. ტერმინი "ტერიტორია" თითოეულ მხარესთან მიმართებაში ნიშნავს ამ მხარის ტერიტორიას, სამღვაო რაიონების, აგრეთვე კონგინენტალური შეღვისა და ეკონომიკური ზონის ჩათვლით, რომელზეც ეს მხარე ახორციელებს ან განახორციელებს სუვერენულ უფლებებს და იურისდიქციას ეროვნული კანონმდებლობისა და საერთაშორისო სამართლის პრინციპების შესაბამისად.

მუხლი 2

შეთანხმების გამოყენება

ამ შეთანხმების პირობები გამოიყენება ყველა იმ ინვესტიციების მიმართ, რომლებიც განხორციელებულია ერთი მხარის ინვესტორის მიერ მეორე მხარის ტერიტორიაზე, როგორც ამ შეთანხმების ძალაში შესვლამდე, ისე მას შემდეგ.

მუხლი 3

ინვესტიციების წახალისება და დაცვა

1. თითოეული მხარე წახალისებს და შეუქმნის ხელსაყრელ პირობებს მეორე მხარის ინვესტორებს თავის ტერიტორიაზე ინვესტიციების განხორციელების მიზნით და დაუშვებს ასეთ ინვესტიციებს საკუთარი კანონმდებლობისა და წესების შესაბამისად.

2. ნებისმიერ მხარის ინვესტორის ინვესტიციები სარგებლობენ სამართლიანი და თანასწორუფლებიანი დამოკიდებულებით, სრული დაცვითა და უსაფრთხოებით მეორე მხარის ტერიტორიაზე.

მუხლი 4

ინვესტიციების ეროვნული რეჟიმი

1. თითოეული მხარე თავის ტერიტორიაზე მიანიჭებს მეორე მხარის ინვესტორთა ინვესტიციებს რეჟიმს, რომელიც სამართლიანია, თანასწორი და არანაკლებ ხელსაყრელია, ვიდრე რეჟიმი, რომელსაც ის ანიჭებს საკუთარი ან ნებისმიერი მესამე სახელმწიფოს ინვესტორთა ინვესტიციებს და გამოირიცხავს დისკრიმინაციული ხასიათის ზომების გამოყენებას, რომლებმაც შეიძლება ხელი შეუშალოს მათი ინვესტიციების მართვასა და განკარგვას.

2. ამ მუხლის 1 პუნქტის დებულებები არ უნდა იქნეს განმარტებული როგორც ერთერთი მხარის ვალდებულება გაავრცელოს მეორე მხარის ინვესტორებზე უკანასკნელი მხარის მიერ გავრცელებული ნებისმიერი რეჟიმის, პრეფერენციების ან პრივილეგიების სარგებლიანობა, რომელიც გამომდინარეობს:

a) ნებისმიერი საბაჟო კავშირიდან ან თავისუფალი ვაჭრობის ზონიდან ან მსგავსი საერთაშორისო შეთანხმებებიდან, რომლებიც გააღწევენ ახდენენ თანამშრომლობის საინვესტიციო რეჟიმზე ან თანამშრომლობის სხვა ფორმებზე, რომელთა მონაწილეც არის, ან შეიძლება გახდეს რომელიმე მხარე;

b) ნებისმიერი საერთაშორისო შეთანხმებიდან ან ხელშეკრულებიდან, რომლებიც სრულად ან ნაწილობრივ ეხება დაბეგვრას.

მუხლი 5 **დანაკარგების კომპენსაცია**

1. იმ შემთხვევაში, თუ ნებისმიერი მხარის ინვესტორების ინვესტიციები განიცდის დანაკარგებს მეორე მხარის ტერიტორიაზე ომის, შეიარაღებული კონფლიქტის, ეროვნული საგანგებო მდგომარეობის, გადატრიალების, აჯანყების, შეთქმულების, სტიქიური უბედურებების, ავარიების ან სხვა მსგავსი გარემოებების შედეგად, მეორე მხარის მიერ მათ მიენიჭებათ რეჟიმი, რომელიც რესტიტუციასთან, ანაზღაურებასთან, კომპენსაციასთან ან სხვა გადაწყვეტილებასთან მიმართებაში არანაკლებ ხელსაყრელია, ვიდრე ის რეჟიმი, რომელსაც ეს უკანასკნელი მიანიჭებს საკუთარი ან ნებისმიერი მესამე ქვეყნის ინვესტორების ინვესტიციებს.

2. ამ მუხლის 1 პუნქტის პირობების დაურღვევლად, თუ ერთ-ერთი მხარის ინვესტორები, რომლებმაც განიცადეს ზარალი ამ პუნქტში აღნიშნული მოვლენების დროს მეორე მხარის ტერიტორიაზე, რომელიც გამოწვეულია:

ა) მათი საკუთრების ხელისუფლების მხრიდან რეკვიზიციით.

ბ) მათი საკუთრების ხელისუფლების მხრიდან განადგურებით, რომელიც არ იყო გამოწვეული საომარი მოქმედებებით ან სიგუაცის აუცილებლობით, მიეცემათ სამართლიანი და ადექვატური კომპენსაცია დანაკარგებზე, რომლებიც განიცადეს ინვესტორებმა საკუთრების რეკვიზიციის დროს ან განადგურების შედეგად.

წარმოშობილი გადასახადების გადაგზავნა მოხდება შეუფერხებლად, თავისუფლად კონვერტირებადი ვალუტით.

მუხლი 6 **ექსპროპრიაცია**

1. ნებისმიერი მხარის ინვესტორთა ინვესტიციები მეორე მხარის ტერიტორიაზე არ იქნება ნაციონალიზირებული, ექსპროპრირებული ან მათ მიმართ არ იქნება მიღებული ნაციონალიზაციის ან ექსპროპრიაციის (შემდგომში - "ექსპროპრიაცია") ექვივალენტური ეფექტის მქონე ზომები, გარდა ეროვნული კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. ექსპროპრიაცია განხორციელდება სამართალწარმოების შესაბამისად, არადისკრიმინაციულ საფუძველზე და დაუყოვნებელი ადექვატური და ეფექტური კომპენსირებით. ასეთი კომპენსაცია გაუთანაბრდება ინვესტიციების საბაზრო ფასს იმ დროისათვის, როდესაც ექსპროპრიაცია ან ექსპროპრიაციის საშიშროება გახდება საყოველთაოდ ცნობილი, დაემატება პროცენტი ექსპროპრიაციის თარიღიდან "LIBOR"-ის განაკვეთით, რომელიც გადახდილი იქნება იმ ვალუტაში, რომელშიც განხორციელდა ინვესტიცია ან მხარეთა შეთანხმებით ინვესტორისათვის ხელსაყრელ ნებისმიერ სხვა ვალუტაში. გადახდა განხორციელდება შეფერხების გარეშე, იქნება ეფექტურად რეალიზებადი და

თავისუფლად გადაიგზავნება.

2. დაზარალებულ ინვესტორს ექნება ამ მხარის სასამართლო წესით მისი შემთხვევის დაუყოვნებელი გადასინჯვისა და ამ მუხლის დებულებების შესაბამისად, მისი ინვესტიციების შეფასების უფლება.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტის დებულებები აგრეთვე გამოიყენება მაშინ, როცა ერთი მხარე ექსპროპრიაციას გაუწევს იმ კომპანიის აქტივებს, რომელმაც მიიღო სააქციო სამოგადოების სტატუსი ან დაფუძნებულია მისი საკუთარი ტერიტორიის ნებისმიერ ნაწილზე მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად და რომელშიც მეორე მხარის ინვესტორებს აქვთ პაი.

მუხლი 7

გადაგზავნები

1. მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად ყველა ბეგარისა და აუცილებელი გადასახადის გადახდის შემდეგ, მხარეები იძლევიან თავისუფლად კონვერტირებადი ვალუტით იმ გადასახადების გადაგზავნის გარანტიას, რომლებიც ეხება ინვესტიციებსა და შემოსავლებს, გადაგზავნა იწარმოებს ყოველგვარი შეფერხებისა და შეზღუდვის გარეშე.

2. ამ შეთანხმების მიზნებისათვის გაცვლის კურსად ჩაითვლება ოფიციალური კურსი, რომელიც ძალაში იქნება გადაგზავნების თარიღისათვის, თუ არ იქნება სხვა შეთანხმება.

მუხლი 8

სუბროგაცია

თუ ერთი მხარე წარადგენს არაკომერციული რისკების საფინანსო გარანტიას ინვესტიციის მიმართ, რომელსაც მისი ინვესტორი ახორციელებს მეორე მხარის ტერიტორიაზე, და ამ გარანტიის შესაბამისად აწარმოებს გადახდას, მაშინ მეორე მხარე სუბროგაციის საფუძველზე აღიარებს ინვესტორის უფლებების გადაცემას პირველი მხარისათვის.

მუხლი 9

მხარესა და მეორე მხარის ინვესტორს შორის დავის მოგვარება

1. ნებისმიერი დავა, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას ერთი მხარის ინვესტორსა და მეორე მხარეს შორის ინვესტიციებთან დაკავშირებით ამ მხარის ტერიტორიაზე, გახდება დავაში მონაწილე მხარეთა შორის მოლაპარაკების საგანი.

2. თუ ერთ-ერთი მხარის ინვესტორსა და მეორე მხარეს შორის რაიმე დავა შეუძლებელია გადაწყვეტილ იქნას ასეთი გზით წერილობითი მოთხოვნის წარდგენიდან ექვსი თვის განმავლობაში, მაშინ ინვესტორი იღებს უფლებას გადასცეს ეს საქმე:

ა) განსახილველად იმ მხარის სასამართლო ორგანოს, რომლის ტერიტორიაზეც ხორციელდება ინვესტიცია, ან

ბ) საინვესტიციო დავების გადაწყვეტის საერთაშორისო ცენტრს (ICSID), სახელმწიფოებსა და სხვა სახელმწიფოთა მოქალაქეებს შორის საინვესტიციო დავების გადაწყვეტის შესახებ კონვენციის შესაბამისი პირობების გათვალისწინებით, რომელიც გახსნილია ხელმოსაწერად ვაშინგტონში, კოლუმბიის ოლქში, 1965 წლის 18 მარტს, იმ შემთხვევაში, როცა ორივე მხარე გახდა ამ კონვენციის მონაწილე, ან

გ) არბიტრს, ან საერთაშორისო საარბიტრაჟო სასამართლოს ad hoc, რომელიც

ეფუძნება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის საერთაშორისო ვაჭრობის უფლებების კომისიის (UNCITRAL) საარბიტრაჟო წესებს, მოდავე მხარეებს შეუღლიათ შეთანხმდნენ ამ წესების წერილობით შეცვლის შესახებ, საარბიტრაჟო გადაწყველებები საბოლოო და სავალდებულოა ორივე მოდავე მხარისათვის.

მუხლი 10

მხარეთა შორის დავების გადაწყვეტა

1. მხარეებს შორის ამ შეთანხმების დებულებების განმარტებასა და გამოყენებასთან დაკავშირებული დავები უპირველეს ყოვლისა უნდა გადაწყდეს ურთიერთკონსულტაციებისა და მოლაპარაკებების გზით.

2. თუ ასეთი დავის ამგვარი გზით გადაწყვეტა შეუძლებელია მისი დაწყებიდან ექვსი თვის განმავლობაში, მაშინ ნებისმიერი მხარის თხოვნით, ამ მუხლის დებულებების შესაბამისად, იგი გადაეცემა საარბიტრაჟო სასამართლოს.

3. საარბიტრაჟო სასამართლო იქნება თითოეული ინდივიდუალური შემთხვევისათვის შემდეგნაირად: საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების შესახებ წერილობითი მიმართვის მიღებიდან ორი თვის განმავლობაში თითოეული მხარე დანიშნავს ამ სასამართლოს თითო წევრს. ეს ორი წევრი შემდეგ აირჩევს მესამე ქვეყნის მოქალაქეს, რომელიც მხარეთა თანხმობის შემდეგ დაინიშნება სასამართლოს თავმჯდომარედ (შემდგომში - "თავმჯდომარე"). თავმჯდომარე დაინიშნება სამი თვის განმავლობაში დანარჩენი ორი წევრის დანიშვნის დღიდან. 4. თუ ამ მუხლის მე-3 პუნქტში მითითებულ პერიოდში შესაბამისი დანიშვნები არ განხორციელდება, მაშინ ნებისმიერ მხარეს უფლება აქვს მოიწვიოს გაერო-ს საერთაშორისო სასამართლოს თავმჯდომარე, რათა მან განახორციელოს შესაბამისი დანიშვნები. თუ გაირკვა, რომ იგი ითვლება ერთ-ერთი მხარის მოქალაქედ, ან სხვა მიზეზების გამო იგი ვერ ასრულებს აღნიშნულ ფუნქციას, მაშინ აუცილებელი დანიშვნების განხორციელებისათვის მოწვეული იქნება თავმჯდომარის მოადგილე. თუ გაირკვევა, რომ თავმჯდომარის მოადგილე ასევე ითვლება რომელიმე მხარის მოქალაქედ, ან თუ ვერ შეძლებს აღნიშნული ფუნქციის შესრულებას, მაშინ გაერო-ს საერთაშორისო სასამართლოს თანამდებობით შემდეგი წევრი განახორციელებს დანიშვნებს და შეძლებს შეუფერხებლად განახორციელოს აღნიშნული ფუნქციები.

5. საარბიტრაჟო სასამართლო გადაწყვეტილებებს იღებს ხმათა უმრავლესობით. ამგვარი გადაწყვეტილებები სავალდებულოა თითოეული მხარისათვის თითოეული მხარე გაიღებს ხარჯებს სასამართლოში თავის წევრებთან და საარბიტრაჟო ამართალწარმოებაში თავის წარმომადგენლობასთან დაკავშირებით; საარბიტრაჟო სასამართლოს თავმჯდომარესთან დაკავშირებული ხარჯები და დანარჩენი ხარჯები მხარეთა მიერ იფარება თანაბრად, საარბიტრაჟო სასამართლო განსაზღვრავს საკუთარ პროცედურას.

მუხლი 11

სპეციალური მოვალეობების და სხვა წესების გამოყენება

1. თუ საკითხი რეგულირდება ერთდროულად ამ შეთანხმებით და სხვა

საერთაშორისო შეთანხმებებით, რომელთა მონაწილეებადაც ითვლება ორივე მხარე, ეს შეთანხმება ხელს არ შეუშლის მხარეებს ან მათ ნებისმიერ ინვესტორებს, რომლებიც ახორციელებენ ინვესტიციებს მეორე მხარის ტერიტორიაზე, ისარგებლონ იმ უფლებათა უპირატესობით, რომლებიც უფრო ხელსაყრელია მათ შემთხვევებთან მიმართებაში.

2. თუ რეჟიმი, რომელიც ერთი მხარის მიერ მიენიჭება მეორე მხარის ინვესტორებს მისი კანონებისა და წესების ან კონტრაქტების სხვა სპეციალური დებულებების შესაბამისად უფრო ხელსაყრელია, ვიდრე ამ შეთანხმებით მინიჭებული რეჟიმი, მაშინ უმრუნველყოფილი იქნება მათ შორის უფრო ხელსაყრელი რეჟიმის მინიჭება.

მუხლი 12

ცვლილებებისა და დამატებების შეგანა

ამ შეთანხმებაში შეიძლება შეგანილი იქნას ცვლილებები და დამატებები მხარეთა შორის წერილობითი თანხმობის საფუძველზე. ნებისმიერი შესწორება შევა ძალაში, როდესაც თითოეული მხარე შეაგყობინებს მეორე მხარეს ამ ცვლილებების ძალაში შესვლისათვის საჭირო ყველა შიდასახელმწიფოებრივი პროცედურის შესრულების შესახებ.

მუხლი 13

შეთანხმების ძალაში შესვლა, მოქმედების ხანგრძლიობა და შეწყვეტა

1. ეს შეთანხმება ძალაში შედის ამ შეთანხმების ძალაში შესვლისათვის მხარეთა მიერ აუცილებელი შიდასახელმწიფოებრივი პროცედურების შესრულების შესახებ შეგყობინებათა გაცვლის დღიდან 30 დღის გასვლის შემდეგ.

2. ეს შეთანხმება ძალაში რჩება ათი წლის განმავლობაში. ამის შემდეგ ის იმოქმედებს მანამ, სანამ ერთ-ერთი მხარე შესაბამისი ვადის გასვლამდე თორმეტი თვით ადრე წერილობით არ შეაგყობინებს მეორე მხარეს თავის სურვილს ამ შეთანხმების მოქმედების შეწყვეტის თაობაზე.

3. იმ ინვესტიციების მიმართ, რომლებიც განხორციელდა ამ შეთანხმების მოქმედების შეწყვეტამდე, ამ შეთანხმების (1-11 მუხლები) დებულებები ძალაში რჩება მისი მოქმედების შეწყვეტის მომენტიდან ათი წლის განმავლობაში.

შესრულებულია ქ. თბილისში 1996 წლის "4" ივნისს, ორ პირად, თითოეული ქართულ, სომხურ და რუსულ ენებზე. ამასთან ყველა ტექსტს თანაბარი ძალა აქვს, ამ შეთანხმების დებულებათა განმარტებისას ამრთა სხვადასხვაობის შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება ტექსტს რუსულ ენაზე.

საქართველოს მთავრობის
სახელით

სომხეთის რესპუბლიკის
მთავრობის სახელით